

nego je shvaćeno kao još nepriznata pozicija i stoga joj se direktno i neposredovano suprotstavlja pozicija osjetilno izvjesna, koja se osniva na samoj sebi.[65]

Ali time što je Hegel shvatio negaciju negacije, s obzirom na pozitivan odnos koja u njoj leži, kao jedini istinski akt i akt samopotvrđivanja svega bitka, on je našao samo apstraktan, logičan, spekulativan izraz za kretanje historije, koja još nije zbiljska čovjekova historija kao pretpostavljenog subjekta, nego je tek akt proizvodjenja, historija nastajanja čovjeka. Mi ćemo objasniti, modernoj kritici nasuprot, i apstraktan oblik i razliku koju to kretanje ima kod Hegela prema istom procesu u Fojrbahovoj Suštini kršćanstva ili štoviše, kritički oblik toga kod Hegela još nekritičkog kretanja.

Jedan pogled na Hegelov sistem. Mora se početi s Hegelovom Fenomenologijom, pravim izvorom i tajnom Hegelove filozofije.

Fenomenologija

A. Samosvijest.

I. Svijest.

- a) Osjetilna izvjesnost ili Ovo i mnjenje.
- b) Opažanje ili stvar sa svojim svojstvima i obmana
- c) Sila i razum, pojava i nadosjetilni svijet.

II. Samosvijest. Istina vlastite izvjesnosti.

- a) Samostalnost i nesamostalnost samosvijesti, vladanje i ropstvo.
- b) Sloboda samosvijesti. Stoicizam, skepticizam, nesretna svijest.

III. Um. Izvjesnost i istina uma.

- a) um koji promatra; promatranje prirode ili samosvijesti.
- b) Ostvarenje umne samosvjesnosti pomoću sebe sama. Zadovoljstvo i nužnost. Zakon srca i ludilo taštine. Vrlina i svjetski tok.